

Pohoršení č.1: Ježíš přichází z Vidlákovy ležícího uprostřed bezbožné země

Milí bratři, milé sestry,

hned dvě věci jsou na příběhu o Ježíšově křtu zvláštní, pohoršující. Tak především ten Nazaret. Ježíš přichází k Jordánu z nějakého Nazareta, kde bydlel. Z našeho pohledu je to známá a proslavená dědina. Protože víme, že odtamtud pocházel náš Spasitel. Třeba Starý Zákon se o něm nikde nezmiňuje. Je to naprosto bezvýznamné místo pod Sluncem. No, „pod Sluncem“ zrovna ne... Možná spíš „pod mrakem“. Vždyť Nazaret se nachází v Galileji, na severu Izraele. Je to chudá a politicky výbušná oblast, kde žijí pohané vedle židů, kde se židé jako pohané chovají. Nikdo tam pořádně Boha nezná a správně ho neuctívá. Jak nakonec opakuje evangelista po proroku Izajášovi: *'Země Zabulón a Neftalím, směrem k moři za Jordánem, Galilea pohanů - lid bydlící v temnotách uvidí veliké světlo; světlo vzejde těm, kdo seděli v krajině stínu smrti.'* (Mt 4:15-16). Tak se tehdejší pravověrní židé dívali na Galileu, ve které leží lehce přehlédnutelná obec Nazaret.

To známe z Janova evangelia, z rozhovoru mezi Ježíšovými učedníky: Filip říká Natanaelovi: *"Nalezli jsme toho, o němž psal Mojžíš v Zákoně i proroci, Ježíše, syna Josefova z Nazareta."* Natanael mu namítl: *"Z Nazareta? Co odtamtud může vzejít dobrého?"* Filip mu odpoví: *"Pojď a přesvědč se!"* (J 1:45-46)

Takže shrnuto, potvrzeno: Ježíš přichází z nějaké Horní-Dolní. Z Kotěhulek. Z Nýmandova. Z Vidlákovy. To je asi nejsprávnější překlad slova Nazaret – co do jeho významu. A kde přesně leží? No, Galileu bychom mohli přirovnat k naší zemi. Kdysi také Čechy byly plné zbožných lidí. Kdysi to byla oblast duchovně vyspělá. Ale dnes je tomu přesně naopak.

Odtamtud tedy přichází Ježíš, Spasitel světa. Je to šílené! A přesto je to pravda. Vždyť už v tom vidíme Boží záměr. Zachránit ty, kteří to nejvíce potřebují. Vytrhnout z temnoty všechny ty, kteří jsou od Boha nejdále. Nikoli ty, kteří si myslí, že jsou Bohu blízko - ale ty, kteří jsou Bohu nejvzdálenější. To se nakonec ukazuje v celé Ježíšově veřejné činnosti. Vždyť u Jordánu se moc neohřeje. Ihned po svém křtu a čtyřicetidenním pobytu v pustině se Ježíš zase vrací tam, kde je „doma“. Do Galileje, aby právě tam započal svou misi. *Když byl Jan uvězněn, přišel Ježíš do Galileje a kázal Boží evangelium.* (Mk 1:14) Naopak v Jeruzalémě, na tom svatém místě, je nakonec popraven. Ale po svém vzkříšení vzkazuje učedníkům, že se s nimi setká... Kde? V Galileji! *Ale jděte, řekněte učedníkům, zvláště Petrovi: 'Jde před vámi do Galileje; tam ho spatříte, jak vám řekl.'* (Mk 16:7) Ne v Chrámu. Ne v Jeruzalémě. Ale v Galileji. V polopohanské a zlotřilé Galileji.

To nás vede k zamyšlení, milí bratři a milé sestry. My bychom měli přemýšlet, kde je z našeho pohledu ta „Galilea“? Které dveře to jsou? Který dům to je? Které konkrétní místo? Kterí konkrétní lidé? Kterí lidé, za nimiž se nám nechce jít, s kterými se nám nechce mluvit, které záměrně anebo ze strachu přehlízíme, kterým se vyhýbáme, za které se už ani nemodlíme a zlomili jsme nad nimi hůl? Kterí konkrétní lidé pro nás zosobňují tu „Galileu“? Věřím, že každému z nás se takoví lidé vybaví. A zřejmě právě oni nejvíce potřebují být s Ježíšem, poznat ho, přijmout jeho nabízenou pomoc, chopit se jeho podané ruky. Tam, v jejich blízkosti s námi chce být i Ježíš. Jen tam za ním musíme my sami dojít.

To je tedy první pohoršení: Mesiáš je doma tam, kde by podle lidí doma vůbec být neměl. Tak to uvádí Jan: *Když někteří ze zástupu slyšeli ta slova, říkali: "To je skutečně ten Prorok!" Druzí prohlašovali: "Je to Mesiáš!" Jiní namítali: "Což přijde Mesiáš z Galileje? Neříká Písmo, že Mesiáš vzejde z potomstva Davidova a z Betléma, odkud byl David?" A tak došlo v zástupu kvůli němu k roztržce.* (J 7:40-43)

Pohoršení č.2: Ten, který má křtít Duchem svatým, sám je pokřtěný ve vodě

A teď to druhé pohoršení: Ježíš přichází k Jordánu a nechává se pokřtít. Ten, který měl křtít lidi Duchem svatým, sám vstupuje do řeky a je pokřtěn od Jana. Copak Jan Křtitel neřikal: *Za mnou přichází někdo silnější, než jsem já; nejsem hoden, abych se sklonil a rozvázal řemínek jeho obuvi. Já jsem vás křtil vodou, on vás bude křtít Duchem svatým.* (Mk 1:7-8)

My jistě dobře víme, že Jan křtil lidi kvůli odpuštění hříchů. Lidé, kteří toužili po Boží blízkosti, se nechávali u Jana pokřtít – na znamení svého pokání. Takže Ježíš potřeboval očistit od hříchů? Byl snad i on hříšný? Provinil se něčím? To musíme zcela jasně a kategoricky odmítnout. Ježíš – na rozdíl od všech ostatních lidí - byl bez hříchu. Jak říká Písmo: *On 'hříchu neučinil a v jeho ústech nebyla nalezena lest'*. (1Pt 2:22) A teď pozor! Právě proto, že byl Ježíš naprosto bez hříchu, nechal se pokřtít v Jordánu od Jana. Hřích přece není jen vyloženě špatný čin, špatné slovo, špatná myšlenka. Hřích je obecně neposlušnost vůči Bohu. A Ježíš byl stoprocentně poslušný: a to od začátku svého pozemského života - až do samotného konce. Bůh chtěl, aby se Ježíš nechal pokřtít. A Ježíš se pokřtít nechal. I přesto, že se to nelíbilo dokonce ani Janovi, velikému Božím proroku.

Tak to popisuje evangelista Matouš. *Tu přišel Ježíš z Galileje k Jordánu za Janem, aby se dal od něho pokřtít. Ale on mu bránil a říkal: "Já bych měl být pokřtěn od tebe, a ty jdeš ke mně?" Ježíš mu odpověděl: "Připust' to nyní; neboť tak je třeba, abychom naplnili všechno, co Bůh žádá." Tu mu již Jan nebránil.* (Mt 3:14-15)

Ježíš chce ve svém životě naplnit všechno, co Bůh žádá. On chce naplnit *veškerou Boží spravedlnost*, celou Boží vůli. On bezezbytku poslouchá svého nebeského Otce. Kdyby tak nečinil, k čemu by nám pak byla jeho oběť na kříži? Tak musíme uvažovat, milí bratři a milé sestry. Smrt toho, který Boha neposlouchal, by nás nikdy nemohla vytrhnout z hříchu a smrti. Pokud ten, který kvůli nám visel na kříži, nebyl zcela spravedlivý, pak nikoho z nás nemohl zachránit svou smrtí.

A právě Kristova poslušnost je i naší poslušností. I my smíme z Boží milosti žít poslušně, v souladu s Boží vůlí. I my smíme poslouchat Boha více než náš rozum a naše smysly, více než druhé lidi, více než svět kolem nás.

Ale pojďme ještě o krok dál. Ježíšův křest v Jordánu je předobrazem Ježíšova pozemského konce, Ježíšovy smrti na kříži. Předně v tom, že i v případě jeho kříže se jednalo o bláznovskou bezvýhradnou poslušnost vůči Bohu. Vždyť v Getsemane se Ježíš modlí: *Otče můj, je-li možné, ať mne mine tento kalich; avšak ne jak já chci, ale jak ty chceš.* (Mt 26:39b)

Ale jednou Ježíš dokonce připodobňuje svou smrt ke křtu. Učedníci ho žádají: *"Dej nám, abychom měli místo jeden po tvé pravici a druhý po levici v tvé slávě."* Ale Ježíš jim řekl: *"Nevíte, oč žádáte. Můžete pít kalich, který já piji, nebo být pokřtěni křtem, kterým já jsem křtěn?"* (Mk 10:37n)

Ponoření Krista do vody je tedy předobrazem ponoření Krista do temnot smrti – z kterých však slavně vystoupil, když byl vzkříšen.

Co Ježíš viděl po svém křtu?

A teď: Co se stalo po Ježíšově křtu? Když Ježíš vystoupil z vody, něco zásadního viděl a něco zásadního slyšel. A dopředu upozorňuji, že to, co Ježíš viděl, viděl kvůli nám. A to, co slyšel, slyšel kvůli nám. Kvůli našemu duchovnímu užitku. Takto přistupujme k tomuto jeho vidění i slyšení.

V tom, jak vystupoval z vody, uviděl nebesa rozevřená a Ducha, který jako holubice sestupuje na něj. Nejprve se tedy roztrhla nebesa. Bůh tím odpovídá na dávné volání svého lidu – jak jej zapsal prorok Izajáš: *Kéž bys protrhl nebesa a sestoupil dolů, hory by se před tvou tváří potácely.* (Iz 63:20) Nebesa už nejsou uzavřená. Bůh je mezi námi. Bůh je s námi. Nebe se zemí se v Ježíši Kristu spojuje dohromady. Bůh už není daleko. On je zde!

A z těch roztržených nebes sestupuje Duch svatý na Ježíše. Duch svatý se na Ježíše snáší jako holubice. Holubice není žádný dravec, to je nám jasné. Holubice – to je mírný pták. Tímto obrazem se dozvídáme něco podstatného o Boží Trojici. Něžnost a mírnost – to jsou ta správná slova, kterými bychom mohli vystihnout vztah mezi třemi osobami trojjediného Boha. Duch svatý něžně a pokojně sestupuje na Ježíše. A sestupuje na něj proto, aby jej pomazal. Aby nám bylo jasné, že Ježíš je Mesiáš, ten Pomazaný. Že Ježíš je Duchem svatým pomazaný k tomu, aby zachránil celý svět. Jak to ohlašuje Izajáš: *I vzejde proutek z pařezu Jišajova a výhonek z jeho kořenů vydá ovoce. Na něm spočine duch Hospodinův: duch moudrosti a rozumnosti, duch rady a bohatýrské síly, duch poznání a bázně Hospodinovy.* (Iz 11:1-2)

Anebo: *Duch Panovníka Hospodina je nade mnou. Hospodin mě pomazal k tomu, abych nesl radostnou zvěst pokorným, poslal mě obvázat rány zkroušených srdcem, vyhlásit zajatcům svobodu a vězňům propuštění, vyhlásit léto Hospodinovy přízně, den pomsty našeho Boha, potěšit všechny truchlíci, pozvednout truchlíci na Sijónu, dát jim místo popela na hlavu čelenku, olej veselí místo truchlení, závoj chvály místo ducha beznaděje.* (Iz 61:1-3)

Ale proč na Ježíše sestoupil Duch až při křtu? Copak s ním nebyl už před tím? Samozřejmě, že byl! Vždyť ti tři jsou jedno: Bůh Otec i Syn i Duch svatý. Ti tři jsou jedno – od věků navěky. A také: Duch svatý přece hrál nezastupitelnou roli už při Ježíšově početí. Marie přece počala z Ducha svatého. Je tedy nesmysl tvrdit, že na Ježíše poprvé sestoupil Duch svatý až při jeho křtu. Vždyť on je s ním v naprostém souladu a v jednotě – neustále a pořád. Duch tedy na Ježíše sestoupil u Jordánu - kvůli nám. Abychom to my věděli. Abychom se spolehli na to, že Ježíš je tím očekávaným Zachráncem, který člověka přivede zpět k Bohu. Že Ježíš má moc svým věrným dát Božího Ducha, který je bude vést přímo do Božího království.

Tedy v žádném případě tomu není tak, že by snad až při křtu do člověka Ježíše vstoupil Bůh. To je mylný a nebezpečný výklad. Proč? Protože tím bychom tvrdili, že Ježíš nebyl Bohem od věčnosti, že Ježíš nebyl pravý Bůh. Vždyť ten, kdo není Bohem od věčnosti, nás nikdy nemůže zachránit pro věčnost. Jedině Bůh to mohl učinit. Jedině pravý Bůh mohl usmířit nás se sebou samým. A Ježíš je Bůh od věčnosti. Ježíš je pravý Bůh.

Co Ježíš slyšel po svém křtu?

A to se dokládá také tím, co Ježíš slyšel: *A z nebe se ozval hlas: "Ty jsi můj milovaný Syn, tebe jsem si vyvolil."* Bůh sám tedy potvrzuje celý nadpis Markova evangelia: *Počátek evangelia Ježíše Krista, Syna Božího.* (Mk 1:1)

Milí bratři, milé sestry, to je tak důležité nebeské sdělení, že jej musíme probrat postupně a důkladně. Tedy nejprve: *Ty... Ty, Ježíši, jsi můj Syn,* říká Bůh. *Ty a nikdo jiný.* Bůh sám zde poukazuje na svůj výlučný vztah s Ježíšem. Není druhého – jemu podobného. Je pouze jeden Boží Syn – Ježíš. Je pouze jedna cesta k Bohu – Ježíš. Jak říká Ježíš sám: *Nikdo nepřichází k Otci než skrze mne.* (J 14:6)

Dále: *Ty, Ježíši, jsi můj Syn.* Ty jsi! Od věků jsi byl mým Synem – a na věky budeš mým Synem. Nejsi jim až od svého křtu, ani od svého narození – ale od věků. Tak to dokládá apoštol Pavel: *On je obraz Boha neviditelného, prvorozený všeho stvoření, neboť v něm bylo stvořeno všechno na nebi i na zemi - svět viditelný i neviditelný; jak nebeské trůny, tak i panstva, vlády a mocnosti - a všechno je stvořeno skrze něho a pro něho. On předchází všechno, všechno v něm spočívá.* (Ko 1:15-17) Ale Bůh ani neříká: *Ty, Ježíši, se staneš mým Synem až poté, co pro mě něco vykonáš, až se třeba necháš za lidi přibít ke dřevu. Ne! Ty jsi mým Synem – naprosto bezpodmínečně, od přirozenosti.*

A Ježíš není jen Synem, ale přímo milovaným Synem Božím. Stejně jako něžné sestoupení Ducha na Ježíše – i tento láskyplný výrok Boží vypovídá hodně o tom, v jak nádherném vztahu jsou Otec, Syn i Duch svatý. Vypovídá to o jejich vřelé a nikdy neutuchající náklonnosti, o vzájemné něze, o pokoji mezi nimi, o krásném vztahu mezi jednotlivými osobami Boží Trojice.

No, a co přesně myslí Bůh tím, že nazývá Ježíše svým Synem? Bůh zde cituje slova známého Žalmu 2: *Přednesu Hospodinovo rozhodnutí. On mi řekl: Ty jsi můj syn, já jsem tě dnes zplodil.* (Ž 2:7) Tento žalm židé po staletí četli jako zaslíbení příchodu Mesiáše. Citoval se údajně při korunovaci nového izraelského krále. A nová vláda byla spojena s nadějí na budoucí Boží kralování, na Boží vládu na zemi. Tento žalm tedy vyhlíží vládu Mesiáše, Syna Božího. A Ježíš je tím Mesiášem, který má vládnout. Bůh sám to ze svých výšin potvrdil tehdy u Jordánu.

Ale jak bude vypadat jeho vláda? To je naznačeno v té druhé Boží větě: *tebe jsem si vyvolil.* To však ČEP nepřekládá správně. Kraličti jsou přesnější: *Ty jsi ten můj milý Syn, v němž mi se dobře zalíbilo.* Tím Bůh nejen opět dokládá svou niternou náklonnost k Ježíšovi. Ale cituje zde jiný oddíl – z proroka Izajáše, který jsme slyšeli v prvním čtení: *"Zde je můj služebník, jehož podepírám, můj vyvolený, v němž jsem našel zalíbení. Vložil jsem na něho svého ducha, aby vyhlásil soud pronárodům. Nekřičí a hlas nepozvedá, nedává se slyšet na ulici. Nalomenou třtinu nedolomí, nezhasí knot doutnající. Soud vyhlásí podle pravdy. Neochabne, nezlomí se, dokud na zemi soud nevykoná. I ostrovy čekají na jeho zákon."* (Iz 42:1-4)

Tady se tedy naznačuje, jaká je vláda Božího Syna. Ano, Boží Syn vyhlásí soud pronárodům. Pro jedny bude on sám bláznovstvím, pro druhé kamenem úrazu - ale pro mnohé se stane jedinou cestou ke spáse, k životu věčnému. (1K 1:22-24) Běda těm, kteří jej nepřijmou. A blaze těm, kteří jej přijmou. Ježíš však nebude sebe sama doporučovat silou. Nebude křičet. Nepozvedne hlas. Ty, kteří budou nalomení, on sám nedolomí. Mnohé naopak posílí. A ty, kteří budou jen doutnat, nehasí. V mnohých doutnajících naopak roznítlí veliký oheň. Každý má šanci se k němu přimknout, anebo jej opustit. Bez vnějšího nátlaku. A to až do skonání věků.

Ježíšova vláda je tedy od samého počátku protknuta prodchnuta milosrdenstvím, láskou, shovívavostí a trpělivostí. A z této jeho vlády máme my sami hojný užitek.

Nepraktická a nudná věrouka?

Milí bratři, milé sestry, odhaduji, že vám dnešní kázání přišlo těžké a náročné na pozornost. Možná i trochu nepraktické. Trocha věrouky (zvláště na Trojiční neděli) ovšem ještě nikoho nezabila. Naopak! Vždyť to, čemu věříme, silně ovlivňuje náš každodenní život! Až se v následujících dnech plně ponoříte do svých pravidelných činností, vzpomeňte si někdy na to, že vy jste Božímu Synu tak vzácní, že kvůli každému z vás přišel do tohoto světa a stoprocentně plnil vůli svého nebeského Otce – počínaje podivným křtem v Jordánu, konče krutou smrtí na kříži. Až budete pohrouženi do svých starostí - myslete na to, že Bůh z lásky k vám, obyčejným a navíc hříšným smrtelníkům, obětoval sebe sama. A že se také - ve svém Duchu - uhnízdil ve vašich srdcích. Tato víra vás jistě pozvedne a posílí. Amen.

ROZPIS PŘÍŠTÍCH KÁZÁNÍ – BIBLICKÉ TEXTY A TÉMATA (dá-li Bůh):

Datum	Biblický text (základ kázání)	Název (téma)
7.6.	Marek 1:12-20	<i>Z pouště mezi lidmi – Ježíšův strategický plán účinné služby</i>
14.6.	Marek 1:21-28	<i>I ďábel se ho bojí...</i>